

הרהורים ערב פסח תשע"ג במעון חירום לנשים

כידוע לכולנו, חג הפסח הוא גם חג החירות.

אני מתבוננת בנשים השוהות כיום במקלט ובדירת המעבר, ומהרהרת: מי מהן תצליח לצאת לחירות, לחיים נטולי אלימות ודיכוי?

כמעט לכולן יש סיכויים טובים מאוד להצלחה. כן, גם לאשה שיש לה הרבה ילדים, אבל משפחה מורחבת תומכת, וגם לאשה המבוגרת, שהחלה לפרוח ו"לחיות" אצלנו במקלט, ובוודאי לכמה נשים שכבר החלו לעבוד קצת, כדי לחסוך כסף לחיים שאחרי המקלט. הן התחזקו מאוד במקלט, ובסיוע שיש להן בשכר דירה, וביטוח לאומי במקרה הצורך – יוכלו ליצור לעצמן חיים חדשים.

אבל פסח הוא גם חג בו שואלים קושיות. וקושיה אחת מדירה שינה מעיני :

שוהה אצלנו במקלט אשה אריתראית שהגיעה לפני מספר שנים לארץ. אחרי שבעלה מת והיא הבינה שחייה באריתריאה יהיו הפקר, היא לקחה את ביתה שהיתה אז תינוקת, והחלה את "יציאת מצרים" שלה. אשה צנומה צועדת במדבר עם התינוקת. מבקשת, מתחננת, רק להגיע למקום בו תוכל לחיות עם התינוקת. וכך התגלגלה והגיעה לישראל. יחד עם כל הפליטים שהגיעו, גם היא עברה את הגינה הציבורית בתל-אביב בה התגוררה עם הפעוטה, ואז הכירה אזרח ישראלי, שהזמין אותה לחיות עימו, ואף נולד להם תינוק משותף – אזרח ישראלי.

כשהגבר החל להתעלל בה – ספגה וסבלה.

אחרי חודשים – שכנה הפנתה אותה לרשויות הרווחה, ומשם למקלט שלנו. האשה וילדיה התחבבו מאוד על הצוות והמתנדבים, בגלל נועם הליכותיהן, והאינטליגנציה שלהן. אחרי חודשים רבים, בהן נשים יצאו מהמקלט לחיים עצמאיים, החליטה האשה לשוב אל בן זוגה, שעבר בינתיים טיפול שמטרתו להפסיק את האלימות.

לא עברה שנה, וקיבלנו פנייה בהולה לקבל שוב את האשה וילדיה למקלט שלנו. מייד הסכמנו, וכולם השתלבו במקלט מחדש תוך דקות בודדות, כאילו הגיעו לביתם ולמשפחתם.

ואני חושבת: ומה הלאה? מה יהיה על אשה זו אחרי שהות של כמה חודשים נוספים במקלט? היא אינה אזרחית, אין לה זכויות של ביטוח לאומי או סיוע בשכר דירה. יש לה אשרה של פליטי אריתריאה, המתירה לה לשהות בישראל מכיוון שהמצב שם מסוכן. האשרה מתחדשת מזמן לזמן, אך עליה מוטבע: "אשרה זו אינה מהווה אישור עבודה". האשה מפוחדת, ואינה רוצה להפר את חוקי המדינה שקלטה אותה בזמן צרה. ובלי כסף - איך תקיים? איך תפרנס 2 ילדים? איך תשכור להם חדרון לגור בו? היא תמשיך להיות תלויה בבן זוגה, מכיוון שהוא אזרח המדינה ויכול לפרנס אותן, ולדאוג להן לביטוח רפואי? איזה מחיר נורא היא וילדיה ישלמו על כך? חיי פחד ואימה – עד מתי?

איך היא תהפוך לבת חורין? ואיך נחגוג כולנו את החירות, ונשמח על כך שאנחנו בני חורין, כל עוד לא כולם בני חורין? לקושיה זו עדיין לא מצאתי תשובה.